

Infrastrukturdepartementet
Energienheten
i.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar promemorian om ursprungsgarantier (2021/01975)

Solelkommissionen har tagit del av promemorian om ursprungsgarantier. Vi vill härmed inkomma med vårt remissvar på frågan om ursprungsgarantier (UG) för el, medan vi inte lämnar några synpunkter på det som avser gas, kyla och värme. Vår ståndpunkt är att systemet med ursprungsgarantier är en viktig del i omställningen till ett helt förnybart elsystem och att det är av stor betydelse att det är ett enhetligt system inom EU.

Det är också väsentligt att systemet omfattar all förnybar el, även den solel som villaägare får som överskott och går ut på nätet. Och att villaägare inte utesluts genom att det införs avgifter för att erhålla UG. Avgifter som i praktiken utesluter villaägarna för att vara en del av UG systemet och kommer skapa stora volymer av omärkt el.

UG är grunden för all försäljning av el idag genom att den ger kunderna valmöjligheter och skapar transparens med vilken energikälla och i vilket land elen producerats.

Solelkommissionen är ett nätverk som består av Vasakronan, HSB, IKEA, Telge Energi och Solkompaniet som arbetar för att skapa bättre villkor för kundägd solel och har som mål att Sverige år 2030 ska ha en solelproduktion på 20 TWh på tak och 10 TWh i solelparker.

Ursprungsgarantier är en viktig del av elmarknaden

Systemet med ursprungsgarantier (UG) har stor betydelse för den svenska elmarknaden. Det ger producenter av förnybar energi en extra intäkt som förbättrar den ekonomiska kalkylen för att bygga sol- och vindkraft. En intäkt som är helt marknadsbaserad, dvs bygger på en efterfrågan från kunder som vill köpa en specifik typ av el för sin förbrukning. För kunderna

Vasakronan

HSB – där möjligheterna bor

skapar systemet ett säkert sätt att veta att lika mycket el som man förbrukar produceras av tex sol och vindkraft och matas in på elnätet. För elhandlarna är UG systemet grunden för att utforma elhandelsavtal, uppnå hållbarhetsmål och ett viktigt konkurrensmedel.

Villaägarnas rätt till UG

Solelkommissionen välkomnar regeringens förslag att mikroproducenter, i praktiken villaägare, fortsatt kommer att ha rätt till UG. Det är en stor och positiv förändring att Energimyndighetens (EM) förslag inte genomförs utan all el som matas in på nätet omfattas oavsett storlek på soleanläggningen.

Solelkommissionen vänder sig däremot starkt mot förslaget att tillåta Energimyndigheten att införa en årlig avgift på 200 kr för alla villaägare. Det innebär i praktiken att villaägare som producerar solel på sina tak frångår rätten till UG och att den elen som går ut på nätet kommer bli omärkt el. Idag är de CO2 utsläppen för omärkt el (residualmixen) 365 gram/kWh. Det gör att villaägarnas solel i praktiken kommer att säljas som el med mycket stor negativ CO2 påverkan.

Det kommer på sikt göra villaägarnas solel svårsåld och därmed innebära en lägre intäkt för den solel som säljs. En villaägare säljer normalt 50 % av sin solelproduktion, vilket gör att det är helt avgörande att elen går att sälja till ett rimligt pris. Redan under 2021 närmar sig antalet villaägare som har installerat solel på sina tak 100 000 hushåll.

Systemet med ursprungsgarantier infördes i Sverige 2010. Efterfrågan på ursprungsmärkt el har ökat kraftigt under de senaste tio åren och vi ser det som självklart att den kommer att fortsätta att öka i takt med utmaningen att ställa om till ett helt förnybart energisystem. Mycket få kunder kommer att vilja köpa omärkt el, vilket leder till att intresset från elhandelsbolagen att betala för villaägarnas överskott kommer att minska kraftigt och därmed får villaägarna allt sämre betalt för den el de säljer. Det innebär också att de kunder som vill köpa svensk solel får svårt att hitta det på marknaden.

Solelkommissionen har full förståelse för att Energimyndighetens IT stöd för UG inte är dimensionerat för att hantera varken dagens soleanläggningar och ännu mindre om tio år när minst 500 000 villaägare enligt våra prognoser har installerat solel. Vi har därför tagit

Vasakronan

HSB – där möjligheterna bor

fram ett förslag till ombudslösning, där administrationen flyttas från EM till elhandelsbolagen. En ombudslösning skulle även förenkla kraftigt för kunderna och stärka deras ställning på elmarknaden. Ett antal elbolag som är medlemmar i Svensk Solenergi har ställt sig positiva till ett förslag till ombudslösning.

Vi anser att det inte är rimligt att privatpersoner som är mikroproducenter jämställs med kommersiella elproducenter. Det huvudsakliga syftet med villaägarnas solelanläggningar är att täcka hushållets egen förbrukning av el, inte att sälja el. Enligt dagens regelverk kan villaägarna aldrig bli nettoproducenter på årsbasis, vilket även det gör det tydligt att de inte ska betraktas som vanliga elproducenter av EM.

Med en ombudslösning skulle administrationen av UG för villaägare belasta elhandlarna istället. *Vi har konkretiserat vårt förslag till ombudslösning i vår bilaga* till detta remissvar och ser att den går utmärkt att genomföra utan elmarknadshubben.

Solelkommissionen föreslår därför:

- Att det inte införs någon kontoavgift för privatpersoner som är mikroproducenter
- Att EM skyndsamt får i uppgift att utreda förutsättningarna för en ombudslösning, alternativt att EM förnyrar sitt IT stöd för UG så att det kan hantera privatpersoner utan någon kontoavgift.

Stockholm 2021-10-15

Johan Öhnell

Ansvarig för Solelkommissionen

Johan.ohnell@solkompaniet.se

Hemsida: solelkommissionen.se

BILAGA: FÖRSLAG TILL OMBUDSLÖSNING

Vasakronan

HSB – där möjligheterna bor

Solelkommissionens förslag till lösning för mikroproducenter (upp till 43,5 kW)

Vi inser att Energimyndighetens administrativa system för hantering av UG för mikroproducenter inte är dimensionerat för de volymer som den positiva utvecklingen för solel innebär. Vårt förslag är dagens system kan kompletteras med ett ombudssystem för elhandlare. Ombudsrollen kan införas genom ett tillägg i EM:s föreskrifter. Ombudslösningen avser bara mikroproduktion. I övrigt fortsätter dagens hantering av UG enligt EM:s föreskrift. Det skulle innebära att:

- Elhandlare kan välja att vara ombud för sina kunder som producerar solel och hantera hela processen med att godkänna anläggningen och utfärda UG månadsvis.
- Solelproduktionen, som går ut på nätet, mäts av elnätsbolaget och samma mätvärden används av elhandlaren för att utfärda UG. I dagens EDIEL meddelande om mätvärden framgår vilken typ av produktion som mätvärdena avser. Det gör att det är samma mätvärden som används idag, som är grunden för att utfärda UG i ombudsmodellen. Det säkerställer ett säkert system för utfärdandet av UG.
- Att elnätsföretagens mätning är grunden för att utfärda UG säkerställer att det endast är nettoproduktionen som tilldelas UG. Dvs enligt det nya regelverket som föreslås av EM att UG inte längre ska tilldelas för bruttoproduktionen.
- Elhandlarna har idag ett väl fungerande informationsutbyte med elnätsbolagen och det krävs ingen ny rapportering. I framtiden kan detta hanteras genom den nya elmarknadshubben. Ombudsrollen kan därför utföras av elhandlaren på ett effektivt sätt och skapar inga extra uppgifter för elnätsbolagen.
- Elhandlaren ansvarar för att hålla ett register över de anläggningar som erhåller UG.
- Elhandlaren rapporterar månadsvis till EM över den totala mängden UG som ska utfärdas och får UG insatta på sitt konto. Elhandlaren rapporterar även den totala antalet solelanläggningar som mätvärdena avser. Inga konton för respektive mikroproducent förs hos EM.
- De UG som utfärdas av EM till ombuden är nationella UG, inte EECS. Marknaden för svensk solel kommer under överskådlig tid vara Sverige.
- Att det är frivilligt att vara ombud innebär att bara de elhandlare som har större volymer mikroproducenter behöver ändra sina administrativa system.
- Elhandlare som vill bli ombud tecknar ett avtal med EM om ett ombudskonto. I det avtalet framgår att EM har rätt att utöva tillsyn för ombudets hantering av UG och att

Vasakronan

HSB – där möjligheterna bor

vid felaktigheter utgår en avgift på 1,5 gånger värdet på de felaktigt mottagna UG. Någon certifiering av elhandlarens system behövs därför inte. Ombudskontot hos EM är avgiftsfritt för elhandlaren.

- Elhandlarna kan välja att erbjuda UG tjänsten lokalt, regionalt eller nationellt. I avtalet med EM ingår att elhandlaren har en skyldighet att erbjuda UG tjänsten till samma kundgrupper som man köper in överskottsel från.
- EM:s administration av de stora volymerna mikroproducenter flyttas till elhandlarna.
- De mikroproducenter som finns i UG får information om att de måste välja ombud för att fortsätta erhålla UG. Efter viss tid avslutas samtliga mikroproducenters konton hos EM. De som inte väljer ombud innan deras konto avslutas kan senare välja ombud.
- EM får rätt att bedriva tillsyn över de elhandlare som är ombud.
- Kunden har redan kontakt med den elhandlare de valt och behöver inte hantera en krånglig administration för att kunna få del av UG systemet och kunna sälja sin solel med UG. Kunderna begär att få sin anläggning registrerad för UG i samband med att man tecknar avtal med elhandlare om att sälja sin överskottsel och UG.
- Kunden lämnar till elhandlaren de uppgifter om sin anläggning som anges i föreskriftens §7. Det kan dock ses över vilka uppgifter som ska lämnas. Idag ska det anges om investeringsstöd har erhållits, men inte om man gjort Rotavdrag. Från 2021 är det troligt att dessa kunder kommer ha en EnergiRot eller SolRot istället för investeringsstöd.

Vår bedömning är att alla mikroproducenter kommer ingå i UG systemet när det blir så mycket enklare för kunderna att få rätt till sina UG. Alla kunder säljer idag sitt överskott och med ombudslösningen kommer de även kunna sälja sina UG. Ombudsmodellen stärker därmed kundens ställning. För EM innebär det att på några års sikt kommer man kunna få en bra månadsstatistik över antalet solelanläggningar på upp till 43,5 kW.

Vasakronan

HSB – där möjligheterna bor

